

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **M. B., MBA**, proti žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor dopravy a silničního hospodářství**, se sídlem Velká Hradební 3118/48, Ústí nad Labem, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 6. 2014, JID: 81397/2014/KUUK/Bal, č. j.: 2174/DS/2014, ze dne 9. 6. 2014, JID: 81728/2014/KUUK/Bal, č. j.: 2174/DS/2014, ze dne 11. 6. 2014, JID: 82835/2014/KUUK/Bal, č. j.: 2174/DS/2014, vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 78 A 10/2014, o návrhu žalobce na určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb.,

t a k t o :

- I. Návrh **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu

[1] Návrhem ze dne 4. 12. 2014 doručeným Nejvyššímu správnímu soudu dne 11. 12. 2014, se žalobce (dále jen „navrhovatel“) domáhal určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudech a soudcích“). Po zdejších soudu se navrhovatel domáhal toho, aby Krajskému soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“) byla určena lhůta pro vydání usnesení, jímž se navrhovatel vyzývá k zaplacení soudního poplatku za žalobu, kterou podal dne 9. 8. 2014 a která směřuje proti rozhodnutím žalovaného specifikovaným v záhlaví tohoto usnesení.

[2] Navrhovatel uvedl, že od podání žaloby uplynuly již čtyři měsíce a dosud nebyl vyzván k zaplacení soudního poplatku, proto žádá, aby krajskému soudu byla určena lhůta k vydání usnesení, kterým by jej vyzval k zaplacení soudního poplatku.

II. Vyjádření krajského soudu a reakce navrhovatele

[3] Krajský soud ve svém vyjádření k návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu uvedl, že předmětné soudní řízení je již pravomocně skončeno, a to usnesením ze dne 8. 9. 2014, č. j. 78 A 10/2014 - 18, kterým bylo řízení o žalobě zastaveno pro nezaplacení soudního poplatku. Navrhovatel byl zastoupen advokátem JUDr. Petrem Doležalem, jemuž krajský soud zaslal tři výzvy k zaplacení soudních poplatků, neboť žaloba směřovala proti třem správním rozhodnutím. Všechny tři výzvy byly zástupci navrhovatele doručeny dne 23. 8. 2014, přičemž do 10. 9. 2014, kdy usnesení o zastavení řízení nabylo právní moci, nebyly soudní poplatky uhrazeny, jelikož k jejich úhradě došlo až 16. 9. 2014.

[4] Dále se krajský soud vymezil proti navrhovatelovu tvrzení, které bylo součástí jeho dotazu na stav řízení ze dne 28. 11. 2014 a jehož obsahem byl poukaz na to, že soud měl jednat přímo s navrhovatelem, jelikož ten sám podal žalobu dne 9. 8. 2014. Dle navrhovatele tak nemělo být jednáno s jeho zástupcem, který podal žalobu až 10. 8. 2014, tedy až po uplynutí dvouměsíční lhůty k jejímu podání. Krajský soud uvedl, že žaloby podané navrhovatelem a jeho zástupcem byly identické, v obou byla v úvodu zmínka o tom, že navrhovatel je zastoupen JUDr. Petrem Doležalem. K žalobě zaslané advokátem byla rovněž přiložena plná moc a krajský soud neměl o zastoupení navrhovatele pochybnosti, jelikož za něj advokát skutečně také jednal.

[5] Krajský soud ve svém vyjádření sice připustil, že došlo k drobnému pochybení, když ve spise vedeném pod sp. zn. 78 A 10/2014 byla zažurnalizována pouze žaloba podaná navrhovatelovým zástupcem a žaloba podaná samotným navrhovatelem byla pouze založena v části spisu obsahující stejnopisy podání. To však dle krajského soudu nemělo vliv na zákonnost jeho rozhodnutí.

[6] Krajský soud své vyjádření zaslal rovněž navrhovateli, který na ně reagoval. Navrhovatel zde zdůraznil, že dne 9. 8. 2014 podal ke krajskému soudu žalobu, která dle § 32 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zahájila řízení. Na této žalobě byla uvedena informace o právním zastoupení navrhovatele, jelikož žaloba byla odeslána na hlavičkovém papíře JUDr. Petra Doležala. Plná moc však k žalobě podané samotným navrhovatelem přiložena nebyla. Až dne 10. 8. 2014 podal identickou žalobu navrhovatelův zástupce. Okolnost, že obě žaloby (ze dne 9. 8. 2014 a ze dne 10. 8. 2014) byly identické, dle navrhovatele brání aplikaci rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2007, č. j. 4 As 88/2006 - 56, dle něhož má být pozdější obsahově odlišné podání žalobce vykazující znaky žaloby posouzeno jako doplnění předchozí žaloby, nikoli jako nová žaloba, která zahajuje samostatné řízení.

[7] Navrhovatel má za to, že žaloba podaná dne 10. 8. 2014 měla být odmítnuta z důvodu překážky litispendence (krajský soud přitom zastavil řízení o ní pro nezaplacení soudního poplatku), nicméně o žalobě podané přímo navrhovatelem dne 9. 8. 2014 řízení stále běží a navrhovatel zde nebyl do dne podání návrhu na určení lhůty vyzván k zaplacení soudního poplatku. Tím, že krajský soud následnou žalobu neodmítl pro překážku litispendence, nechal navrhovatele v domněnání, že v řízení o jeho předchozí žalobě, kterou podal sám, bude vyzván k zaplacení soudního poplatku. Postup krajského

soudu, který považuje žalobu podanou dne 10. 8. 2014 zástupcem navrhovatele za doplnění žaloby podané o den dříve samotným navrhovatelem, byl označen za formalistický a rozporný s právem na spravedlivý proces.

III. Podstatný obsah spisu krajského soudu

[8] Ve spise krajského soudu je založena nezažurnalizovaná žaloba podaná samotným navrhovatelem dne 9. 8. 2014, v ten samý den byla rovněž doručena krajskému soudu. V žalobě bylo uvedeno, že navrhovatel je zastoupen advokátem JUDr. Petrem Doležalem, ale plná moc nebyla k žalobě přiložena. Dále je ve spise již řádně zařazená obsahově identická žaloba, která byla dne 10. 8. 2014 podána advokátem JUDr. Petrem Doležalem a téhož dne doručena krajskému soudu. K žalobě podané advokátem byla přiložena plná moc opravňující jej k zastupování navrhovatele.

[9] Krajský soud dne 14. 8. 2014 navrhovatele prostřednictvím jeho zástupce vyzval k zaplacení třech soudních poplatků za žalobu, a to třemi usneseními vzhledem k tomu, že žalobou byla napadena tři správní rozhodnutí. Následně usnesením ze dne 8. 9. 2014, č. j. 78 A 10/2014 - 18, krajský soud řízení o žalobě zastavil z důvodu nezaplacení soudního poplatku. Toto usnesení bylo doručeno žalovanému a zástupci navrhovatele dne 10. 9. 2014.

[10] Dne 16. 9. 2014 došlo k úhradě požadovaných soudních poplatků a zástupce navrhovatele požádal krajský soud o zrušení usnesení o zastavení řízení, a to na základě § 9 odst. 7 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), dle něhož soud ve správním soudnictví zruší usnesení o zastavení řízení, došlo-li k zaplacení soudního poplatku před právní mocí usnesení o zastavení řízení. Krajský soud však své usnesení o zastavení řízení nezrušil a na místo toho zaplacené soudní poplatky vrátil, jelikož k jejich úhradě došlo až po právní moci usnesení, jímž bylo řízení zastaveno.

[11] Podáním ze dne 24. 11. 2014 se navrhovatel dotázal na stav řízení o žalobě, kterou sám podal dne 9. 8. 2014. Krajský soud na dotaz odpověděl, že řízení je skončeno, jelikož došlo k jeho zastavení pro nezaplacení soudního poplatku. V podání ze dne 28. 11. 2014 navrhovatel uvedl, že dle jeho mínění měl krajský soud komunikovat přímo s ním, a to vzhledem k tomu, že žaloba podaná jeho zástupcem byla podána až jako druhá v pořadí dne 10. 8. 2014, přičemž on svoji žalobu podal dříve, a to dne 9. 8. 2014. Posléze byl dne 4. 12. 2014 krajskému soudu doručen návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu, který je předmětem nynějšího řízení před Nejvyšším správním soudem.

IV. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[12] Nejvyšší správní soud podaný návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu zhodnotil a dospěl k závěru, že není důvodný.

[13] Řízení o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu, upravené v § 174a zákona o soudech a soudcích, představuje promítnutí zásad spravedlivého procesu z hlediska naplnění práva účastníka nebo jiné strany řízení na projednání jeho věci bez

zbytečných průtahů, zakotveného zejména v čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

[14] V řízení podle § 174a zákona o soudech a soudcích Nejvyšší správní soud rozhoduje o návrhu na určení lhůty. Znamená to, že zjistí-li neodůvodněné průtahy v řízení spočívající zejména v tom, že příslušný soud poté, kdy obdrží podání ve věci, v přiměřené době nečiní žádné úkony, věci se vůbec nezabývá, aniž by pro takový postup existovaly ospravedlnitelné důvody, anebo činí úkony s nedůvodnou časovou prodlevou, usnesením určí tomuto soudu lhůtu, ve které má úkon učinit, resp. ve které má rozhodnout. Zda dochází či nedochází k průtahům, se zkoumá jen ve vztahu k tomu úkonu, u nějž byly namítnuty průtahy (zde dle vymezení v návrhu je tímto úkonem vydání usnesení, jímž se navrhovatel vyzývá k úhradě soudního poplatku).

[15] Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že již ze samotné povahy věci nemůže být důvodný takový návrh na určení lhůty, který požaduje provedení procesního úkonu, který již byl učiněn (k tomu srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 9. 2004, č. j. Aprk 6/2004 - 44, publikované pod č. 440/2005 Sb. NSS, dostupné z www.nssoud.cz stejně jako další zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu). O takový případ jde však v nynější věci.

[16] Navrhovatelův náhled na věc by se dal shrnout takto: jelikož byly ke krajskému soudu podány dvě obsahově identické žaloby (první byla podána samotným navrhovatelem dne 9. 8. 2014 a druhá jeho zástupcem dne 10. 8. 2014), běží o každé ze žalob vlastní řízení. Dle mínění navrhovatele tak měla být druhá žaloba podaná jeho zástupcem odmítnuta pro překážku litispendence. Navrhovatel přitom nesouhlasí s tím, že by druhá žaloba podaná zástupcem byla doplněním první žaloby podané samotným navrhovatelem. Má za to, že aby mohlo být následné podání splňující náležitosti žaloby považováno za doplnění předešlé žaloby, muselo by jít o obsahově odlišná podání. S odvoláním na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2007, č. j. 4 As 88/2006 - 56, navrhovatel konstatuje, že pouze v případě, že jde o obsahově odlišná podání, je nutno pozdější podání mající náležitosti žaloby považovat za doplnění žaloby předešlé. Tento postup však dle jeho názoru nelze vztáhnout na případ, kdy jde o podání obsahově shodná. Na základě tohoto náhledu má navrhovatel za to, že řízení o jeho první žalobě, kterou podal sám, stále běží a krajský soud by jej zde měl vyzvat k zaplacení soudního poplatku.

[17] S popsáním náhledem navrhovatele Nejvyšší správní soud nesouhlasí, jelikož dospěl k závěru, že žaloba podaná zástupcem navrhovatele dne 10. 8. 2014 byla doplněním žaloby podané samotným navrhovatelem o den dříve, tj. 9. 8. 2014.

[18] V navrhovatelem odkazovaném rozsudku sp. zn. 4 As 88/2006 Nejvyšší správní soud odmítl ryze formalistický přístup spočívající v odmítnutí žaloby pro překážku litispendence za situace, kdy po podání původní žaloby stejný žalobce následným obsahově odlišným podáním majícím všechny náležitosti žaloby napadl totožné správní rozhodnutí, které bylo napadeno již původní žalobou. Odmítnutí žaloby pro překážku litispendence by totiž v odkazovaném případě vedlo k tomu, že by soud nepřezkoumal námitky v pozdějším podání, a to i za situace, že by byly uplatněny v dvouměsíční lhůtě dle § 72

odst. 1 s. ř. s., ve které lze jediné rozšířit žalobní body. Namísto toho v citovaném rozhodnutí zdejší soud dospěl k tomu, že následné podání bylo doplněním původní žaloby, případně byla-li zapsána pod samostatnou spisovou značkou, měly být obě věci spojeny a společně projednány.

[19] Nejvyšší správní soud s navrhovatelem souhlasí v tom, že nynější věc a věc řešená pod sp. zn. 4 As 88/2006 se liší v tom, že v nynější věci byly u krajského soudu podány dvě obsahově identické žaloby, zatímco ve věci řešené pod sp. zn. 4 As 88/2006 šlo o dvě obsahově odlišné žaloby. Jak již Nejvyšší správní soud konstatoval v bodu [14] rozsudku ze dne 4. 4. 2013, č. j. 4 As 27/2013 - 29, skutečnost, že jde o obsahově identické žaloby, brání aplikaci rozsudku sp. zn. 4 As 88/2006. To, že shodnost žalob brání aplikaci citovaného rozsudku, je nutno chápat tak, že argumentaci použitou v daném rozsudku nelze automaticky přenášet na případ, kdy jde o shodné žaloby. Jak vyplývá již ze shrnutí učiněného v bodu [18] tohoto rozsudku, argumentace v rozsudku sp. zn. 4 As 88/2006 se opírala o nutnost zabránit tomu, aby se krajský či městský soud odmítnutím pozdější žaloby vyhnul projednání nových žalobních bodů uplatněných v pozdější obsahově odlišné žalobě, která však byla podána ve dvouměsíční lhůtě k podání žaloby. Je zřejmé, že takové riziko v případě obsahově shodných žalob nemůže nastat, argumentace použitá v rozsudku sp. zn. 4 As 88/2006 je proto na případ identických žalob nepoužitelná. To však nevylučuje možnost, že na základě jiné argumentace bude možno dospět k závěru, že v případě identických žalob adresovaných témuž soudu bude na druhou žalobu nahlíženo jako na doplnění první.

[20] Překážka litispendence (překážka probíhajícího řízení o téže věci), pro kterou je dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. třeba žalobu odmítnout, má z důvodu právní jistoty zamezit tomu, aby se o téže věci jednalo dvakrát. Tomuto nežádoucímu stavu však v případě dvou obsahově shodných žalob adresovaných témuž soudu lze efektivně zamezit i tím, že na pozdější žalobu bude nahlíženo jako na doplnění (případně potvrzení) žaloby předešlé. Zabránit projednání téže věci dvakrát je tak stejně dobře možné jak skrze odmítnutí pozdější žaloby pro překážku litispendence, tak skrze to, že na pozdější žalobu bude nahlíženo jako na doplnění předešlé – v takovém případě se povede jen jedno řízení s jedním rozhodnutím. Naznačená řešení však nejsou rovnocenná z hlediska racionality a ekonomie soudního řízení.

[21] Nutnost odmítnout zvláštním usnesením následnou obsahově identickou žalobu, která byla adresována témuž soudu, je postup, který ve srovnání s náhledem, že následná žaloba je doplnění (potvrzení) předešlé, soud i účastníky více zatěžuje, vede přitom ke stejnému cíli (zamezení dvojímu projednání téže věci). Navíc i v případě, že je následná žaloba obsahově identická, může mít její podání reálný význam i ve vztahu k předchozí žalobě. Půjde např. o situaci, kdy je k následné žalobě přiložena plná moc opravňující k zastupování žalobce, tehdy bude mít podání následné žaloby význam z hlediska ujasnění otázky právního zastoupení žalobce. Takový případ ostatně nastal i v nynější věci. V žalobě ze dne 9. 8. 2014, kterou podal sám navrhovatel, bylo uvedeno, že navrhovatel je zastoupen advokátem JUDr. Petrem Doležalem, ale nebyla zde přiložena plná moc. Ta byla přiložena až k obsahově shodné žalobě, kterou následujícího dne, tj. 10. 8. 2014, krajskému soudu zaslal tento advokát, čímž se vyjasnila otázka zastoupení navrhovatele. V praxi rovněž nejsou zřídka případy, kdy je žaloba podána prostřednictvím datové

schránky a současně též v listinné podobě prostřednictvím pošty, a to z důvodu obezřetnosti pro případ, že by jeden ze způsobů doručení selhal. Naznačené příklady dokladují to, že odmítat následně doručenou identickou žalobu pro překážku litispendence se nejeví jako racionální procesní postup, naopak smysluplnější je považovat následnou žalobu za doplnění (případně potvrzení) žaloby předešlé.

[22] Nejvyšší správní soud nespatřuje žádnou relevantní újmu, kterou by mohl žalobce utrpět tím, že jeho pozdější obsahově identická žaloba adresovaná totožnému soudu bude považována za doplnění (potvrzení) žaloby předešlé, a nikoli za návrh, který zahajuje nové řízení, které je třeba skončit odmítnutím žaloby pro překážku litispendence. V nynějším případě by sice mohl navrhovatel uvítat zdejším soudem zavržený výklad, že identické žaloby obě adresované krajskému soudu zahájila dvě řízení, jelikož by tím dostal novou šanci zaplatit soudní poplatek, který nezaplatil včas. Nejvyšší správní soud však nevidí důvod nepřistoupit k řešení, které je racionální a plně vyhovuje procesní ekonomii (viz bod [21] tohoto usnesení), jen aby navrhovatel dostal čtvrtou příležitost splnit poplatkovou povinnost, kterou předtím již třikrát nesplnil (poprvé mohl navrhovatel poplatek zaplatit při vzniku poplatkové povinnosti při podání žaloby, podruhé mohl navrhovatel zaplatit poplatek ve lhůtě určené ve výzvě k zaplacení, potřetí mohl navrhovatel splnit poplatkovou povinnost do nabytí právní moci usnesení o zastavení řízení – viz § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích). K úhradě soudního poplatku tak měl navrhovatel dostatečný prostor a vzhledem k tomu, že byl zastoupen, nemohl spoléhat na to, že výzva k zaplacení soudního poplatku bude zaslána přímo jemu (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2005, č. j. 2 Afs 187/2004 - 69, publikované pod č. 726/2005 Sb. NSS).

[23] Pro úplnost lze poznamenat, že Nejvyšší správní soud v bodě [14] rozsudku ze dne 4. 4. 2013, č. j. 4 As 27/2013 - 29, dospěl k závěru, že v případě, kdy byly dvě obsahově shodné žaloby adresovány a zaslány dvěma různým soudům (jednomu místně příslušnému a druhému místně nepřislušnému), došlo k zahájení dvou řízení. Okolnost, že šlo o dva různé soudy, je podstatným odlišujícím prvkem od nynějšího případu. Dle § 32 s. ř. s. je řízení zahájeno i tehdy, když návrh došel místně nepřislušnému soudu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2008, č. j. 6 Ads 83/2008 - 41). Vzhledem k tomu, že podaným žalobám u Krajského soudu v Praze a Městského soudu v Praze ve věci pod sp. zn. 4 As 27/2013 nepředcházela u místně příslušného, tak u místně nepřislušného soudu žádná jiná žaloba v téže věci, nemohlo u žádného z těchto soudů jít o doplnění předešlé žaloby. To je zásadní odlišnost od nynější věci, kde žalobě ze dne 10. 8. 2014 totožná žaloba již předcházela.

[24] Na základě výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že žaloba ze dne 10. 8. 2014 podaná zástupcem navrhovatele byla doplněním žaloby podané samotným navrhovatelem dne 9. 8. 2014 (doplněna byla chybějící plná moc). Ve věci v záhlaví specifikovaných rozhodnutí žalovaného tak bylo před krajským soudem vedeno jediné řízení. V tomto řízení krajský soud vydal usnesení, jimiž navrhovatele vyzval k úhradě soudních poplatků. Ještě před podáním návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu tak byl učiněn úkon, jehož se navrhovatel domáhal. Jeho návrh na určení lhůty tak není důvodný. Navíc předmětné řízení před krajským soudem bylo již pravomocně skončeno a výzva k zaplacení soudního poplatku tak již v rámci skončeného

řízení nepřichází ani v úvahu. Nejvyšší správní soud tak neshledal postup krajského soudu za rozporný s právem na spravedlivý proces.

V. Náklady řízení

[25] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích, dle kterého hradí náklady řízení o něm stát jen tehdy, byl-li návrh uznán jako oprávněný. K tomu v projednávané věci nedošlo, proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že navrhovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. ledna 2015

JUDr. Radan Malík
předseda senátu